Raadsvoorstel

Portefeuillehouder:	Wethouder M. Breij
Datum B&W vergadering	4 oktober 2022
Documentkenmerk:	18550-2022:571768 behorende bij zaak: 18550-2022

Aan de raad,

Onderwerp:

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit gemeente Landsmeer

Voorgesteld raadsbesluit/c.q. beslispunten

1. De Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Landsmeer vast te stellen.
2. De Verordening tijdelijke Commissie Welstand en Monumenten 2021 in te trekken.
3. De bevoegdheid tot het benoemen van de leden van de adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Landsmeer aan het college te delegeren.

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid

Artikel 147 en 149 van de Gemeentewet

Inleiding

Aanleiding

Met de Omgevingswet die volgens de huidige planning op 1 januari 2023 (inmiddels 1 juli 2023) in werking treedt, wordt het stelstel van ruimtelijke regels volledig herzien. De wet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu en natuur. De wet biedt een kader dat overheden op decentraal niveau meer afwegingsruimte geeft om de doelen voor de fysieke leefomgeving te bereiken.

Eén van de doelen van de wet is het bereiken van een goede omgevingskwaliteit. Daarbij gaat het om het belang van aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap. In eerste instantie gaan het huidige vastgestelde gemeentelijke beleid en regelgeving voor welstand, ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed één op één mee naar de Omgevingswet via de zogenaamde Bruidsschat. Wel is het adviesstelsel aangepast in de Omgevingswet. Hierdoor is het noodzakelijk om voor 1 januari 2023 een verordening op de werking van de gemeentelijke adviescommissie vast te stellen en de leden daarvan te benoemen. Een adequate invulling van de taak en werkwijze van deze commissie draagt bij aan het doel van een goede omgevingskwaliteit.

De Verordening regelt de instelling van de gemeentelijke adviescommissie, de delegatie van de benoeming van haar leden en de werking van de commissie. De werking en functie van elk artikel wordt uitgebreid uitgelegd in de toelichting aan het einde van de verordening.

De Verordening is gebaseerd op de modelverordening die in gezamenlijkheid is opgesteld door de VNG, Federatie Ruimtelijke Kwaliteit en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Het model is daarbij in- en aangevuld om de werking van de huidige commissies Welstand en Monumenten namens Stichting MOOI Noord-Holland, zoals deze bij gemeente Landsmeer is belegd, voort te kunnen zetten conform de Omgevingswet.

Kaders

- Omgevingswet
- Reglement van Orde 2013 Gemeente Landsmeer adviescommissie voor ruimtelijke kwaliteit
- Verordening tijdelijke Commissie Welstand en Monumenten 2021

Doelstelling/beoogd resultaat

Het voldoen aan de wettelijke verplichting om een gemeentelijke adviescommissie in te stellen als bedoeld in artikel 17.7 Omgevingswet en het bevorderen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Argumenten en afweging

Besluitpunt 1

1.1 Het instellen van een adviescommissie is wettelijk verplicht

Het is voor 1 januari 2023 wettelijk verplicht om een gemeentelijke adviescommissie ingesteld te hebben en de leden daarvoor te benoemen ten aanzien van de advisering aan het college over aanvragen voor o.a. omgevingsvergunningen bij Rijksmonumenten.

1.2 Dit is nodig om de huidige werkwijze te kunnen handhaven

De huidige situatie vormt de basis voor de nieuwe situatie. Om het huidige gemeentelijke beleid en de gemeentelijke regelgeving ten aanzien van de welstand, ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed na 1 januari 2023 voort te kunnen zetten onder de Omgevingswet, moet een gemeentelijke adviescommissie worden ingesteld en de leden daarvoor worden benoemd.

Besluitpunt 2

2.1 Intrekken Verordening tijdelijke Commissie Welstand en Monumenten 2021

De leden van de Monumentencommissie Landsmeer hadden hun taken per 1 januari 2021 neergelegd. De gemeente was echter verplicht om een verordening op te stellen waarin tenminste de inschakeling van een commissie op het gebied van de monumentenzorg op basis van artikel 9.1 lid 1 onder a Erfgoedwet, in samenhang met artikel 15 van de Monumentenwet 1988 werd geregeld. Op 22 april 2021 heeft uw raad de 'Verordening tijdelijke Welstand en Monumentencommissie 2021' vastgesteld. In die verordening is voorgesorteerd op de inwerkingtreding van de Omgevingswet (waarbij een gemeentelijke adviescommissie verplicht is) door de taken tijdelijk te beleggen bij de welstandscommissie van Stichting MOOI Noord-Holland. De tijdelijke noodzaak – om aan de wettelijke eis te voldoen – vroeg om een pragmatische aanpak. Met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, wordt in dit voorstel aan uw raad voorgelegd om de 'Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit gemeente Landsmeer' vast te stellen. Het is dan ook vanzelfsprekend om aan de raad voor te stellen om de oude verordening in te trekken.

Besluitpunt 3

3.1 Dit bevordert de flexibiliteit

De Omgevingswet regelt dat de gemeenteraad de leden van de gemeentelijke adviescommissie moet benoemen. In de Verordening wordt Stichting MOOI Noord-Holland door uw raad aangewezen als deskundige organisatie die jarenlange ervaring heeft met advisering op dit vakgebied en die door heel Noord-Holland gemeenten adviseert. De individuele leden worden, op voordracht van deze organisatie, vanwege de flexibiliteit benoemd door het college. In het kader van het duale stelsel adviseert de adviescommissie echter aan het college. Voor voldoende flexibiliteit in het proces voor de benoeming van leden is het wenselijk dit ook bij het college neer te leggen.

Artikel 10:13 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) regelt dat een bestuursorgaan zijn bevoegdheid tot het nemen van besluiten kan overdragen aan een ander die deze onder eigen verantwoordelijkheid uitoefent. Artikel 10:15 Awb regelt dat delegatie slechts geschiedt indien in de bevoegdheid daartoe bij wettelijk voorschrift is voorzien. Artikel 156, eerste lid van de Gemeentewet geeft het algemene wettelijk voorschrift dat bevoegdheden van de raad gedelegeerd kunnen worden aan burgemeester en wethouders tenzij de bevoegdheden zich daartegen verzetten.

Onder de Omgevingswet valt welstand, ruimtelijke kwaliteit, cultureel erfgoed en de advisering daarover, onder de vrije beleidsruimte van de gemeente. Enkel voor de advisering over Rijksmonumenten is een gemeentelijke adviescommissie verplicht. Ten aanzien daarvan is de bevoegdheid tot op heden volledig bij burgemeester en wethouders neergelegd onder de Monumentenwet 1988. Daaruit kan gesteld worden dat de delegatie van de bevoegdheid tot het benoemen van de leden van de gemeentelijke adviescommissie voor het wettelijk verplichte onderdeel voor Rijksmonumenten - in de aard van de bevoegdheid - zich niet daartegen verzet. Aan uw raad wordt voorgesteld om de bevoegdheid te delegeren aan het college ter bevordering van de flexibiliteit van de adviescommissie.

Toevoegen burgerlid

Om de lokale maatschappelijke inbreng c.q. burgerparticipatie meer te benutten - in de geest van de Omgevingswet - wordt als mogelijkheid voorgesteld om een burgerlid toe te voegen aan de adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit. De modelverordening van de VNG biedt deze ruimte ook aan. Deze mogelijkheid is opgenomen in paragraaf 4, artikel 4, lid 3 van de Verordening: *"In afwijking van het tweede lid kan maximaal één burgerlid en een plaatsvervanger worden benoemd. Zij worden benoemd op persoonlijke titel op grond van maatschappelijke kennis en ervaring".*

Voor het toevoegen van een burgerlid kunnen de volgende punten worden opgemerkt. Voor de werving en selectie van een burgerlid heeft de gemeente geen toetsingscriteria. Vanuit de Omgevingswet en de modelverordening van de VNG wordt vereist dat het burgerlid inzicht heeft in maatschappelijke verhoudingen op grond van maatschappelijke kennis en ervaring. Omdat Stichting MOOI Noord-Holland in enkele gemeenten ervaring heeft opgedaan met de rol en werkwijze van burgerleden in adviescommissie, is het voornemen om hierin gezamenlijk op te trekken.

Als uw raad de Verordening vaststelt, dan voldoet de gemeente per 1 januari 2023 aan de wettelijke eisen conform een adviescommissie. Met de mogelijkheid om een burgerlid toe te voegen aan de commissie en met het oog op de verwachte vaststellingsdatum eind november 2022, zal het qua tijdsplanning waarschijnlijk niet lukken om een burgerlid te werven en op te laten nemen in de adviescommissie vóór 1 januari 2023. Er kan pas uitvoering worden gegeven aan de Verordening als er een raadsbesluit is genomen. Bovengenoemde artikel biedt voldoende ruimte om een burgerlid op een later moment op te laten nemen in de adviescommissie.

Voorgesteld wordt om een vergoeding tegenover de diensten en advisering van het burgerlid aan te bieden. De tarieven van de adviescommissie van Stichting MOOI Noord-Holland zijn vooral bepaald per planbehandeling en niet specifiek per uur of per vergadering. Dit staat los van incidentele adviesvragen die overigens ook niet worden behandeld in de commissie. Het aantal planbehandelingen varieert ook per week. Het ligt dan ook voor de hand om een vergoeding per planbehandeling aan het burgerlid aan te bieden. Geadviseerd wordt om EUR 40,- per planbehandeling aan te bieden. Dit bedrag past binnen het huidige budget die onder de 'financiële gevolgen' staat beschreven.

Advisering over ruimtelijke kwaliteit

Ingevolge de Omgevingswet is de taak van de adviescommissie oorspronkelijk het uitbrengen van advies over vergunning aanvragen met betrekking tot rijksmonumenten. In de huidige werkwijze wordt advies uitgebracht met betrekking tot welstand, gemeentelijke monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten. Het is wenselijk dit voort te zetten ten behoeve van het behoud van de ruimtelijke kwaliteit en de instandhouding van het lokale erfgoed. Stichting MOOI Noord-Holland heeft aangegeven de huidige manier van werken te waarderen en op dezelfde werkwijze (en takenpakket) door wilt gaan. Het toevoegen van een burgerlid doet daar niets aan af. De nieuwe Verordening is van te voren met de directie en projectsecretaris van Stichting MOOI Noord-Holland besproken en geaccordeerd. Met vaststelling van bijgevoegde verordening worden de taken en werkwijze gewaarborgd.

Vervolgtraject besluitvorming

Op basis van de nieuwe Verordening zullen met het oog op de continuïteit de bestaande leden van de commissie Welstand en Monumenten overgaan naar de nieuwe gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit. De huidige leden adviseren al jaren aan de gemeente en hebben de gewenste lokale expertise, kennis, affiniteit en betrokkenheid. Het toevoegen van een burgerlid draagt daar aan bij en versterkt de lokale input. Er wordt door de commissie een Reglement van Orde opgesteld die door het college wordt vastgesteld. Het Reglement van Orde hoeft juridisch gezien niet in de Verordening zelf te worden opgenomen.

Risico's

Het niet vaststellen van de verordening en de mogelijkheid tot het benoemen van een adviescommissie, zorgt ervoor dat de gemeente niet kan voldoen aan de wettelijke verplichting om voor 1 januari 2023 een gemeentelijke adviescommissie te hebben ingesteld ten aanzien van de advisering aan het college over aanvragen bij in ieder geval omgevingsvergunningen voor Rijksmonumenten.

Financiële aspecten

Gelet op de resultaten van Stichting MOOI Noord-Holland over de jaren 2021 en 2022 en de huidige inflatiecijfers[1], ziet het bestuur van MOOI Noord-Holland aanleiding om de voor 2023 geldende tarieven te wijzigen ten opzichte van die van dit jaar. In de bijlage is een 'was-wordt'-lijst van de tarieven opgenomen.

Sinds 2014 zijn de tarieven van Stichting MOOI Noord-Holland niet gewijzigd. Deels heeft dit te maken dat de meeste adviezen van MOOI Noord-Holland worden gehonoreerd op basis van een promillage op de bouwsom voor de plannen. Door deze benadering stijgen de inkomsten normaal gesproken mee met de bouwsommen (door stijgende bouwkosten). Dit tarief (0,25% van de bouwsom), gebaseerd op de legesbenadering, verandert dan ook niet.

Wel gaat het zogenaamde maximumtarief bij omvangrijke plannen omhoog, namelijk van EUR 2250,- naar EUR 2750,-. Bij de meer integrale en vroegtijdige adviesrol die in de meeste gemeenten aan de commissie wordt toegekend, is de verwachting dat nog meer dan in de afgelopen periode, de meer complexe dossiers aan de commissie worden voorgelegd. Dit heeft als gevolg dat deze plannen intensiever worden behandeld, terwijl de meer eenvoudige plannen vaker ambtelijk worden afgehandeld. Ook worden de basis uurtarieven voor projecten en niet-bouwsom gerelateerde adviezen verhoogd, in lijn met wijzigingen in de markt en gelet op de inflatie.

Op basis van het jaarverslag 2021 van de Stichting MOOI Noord-Holland, heeft de Welstands- en Monumentencommissie in 2021 41 adviesaanvragen behandeld, waarvan 10 betrekking hadden op aanvragen van voorgaande jaren. Gelet op deze cijfers en de relatief geringe prijsverhogingen, wordt geconcludeerd dat de nieuwe gemeentelijke adviescommissie kan worden bekostigd uit de budgetposten Welstand en Monumenten. Gecombineerd is er een budget beschikbaar van ca. EUR 20.450,- (prijspeil 2022) in elk jaar tot 2026. Het bovenstaande is gebaseerd op een inschatting van het aantal aanvragen.

Duurzaamheid

n.v.t.

Juridisch

De Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit gemeente Landsmeer treedt in werking op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, zie artikel 18, lid 1, in de Verordening. De Verordening tijdelijke Commissie Welstand en Monumenten Landsmeer 2021 wordt ingetrokken zodra deze Verordening in werking treedt.

Uitkomsten advies en inspraak:

Stichting MOOI Noord-Holland is akkoord met de Verordening op de gemeentelijke Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Landsmeer en onderschrijft de werkwijze die met het vaststellen van de Verordening wordt voortgezet.

Communicatie

De Verordening op de gemeentelijke Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Landsmeer wordt op de gebruikelijke manier gepubliceerd. Stichting MOOI Noord-Holland wordt geïnformeerd over het besluit.

Bijlagen

B1. Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit gemeente Landsmeer

B2. Adviestarieven Stichting MOOI Noord-Holland voor gemeenten 2023 (was-wordt)

[1] CBS prijsindexcijfers laten voor 2021 en vooral voor 2022 en flinke inflatie zien. De CPI over heel 2021 is 2,7%. Consumentengoederen en -diensten waren in juni 8,6% duurder dan een jaar eerder. Voor 2023 is de verwachting dat de inflatie weer wat lager zal uitvallen maar dit is allerminst zeker.

U wordt uitgenodigd tot besluitvorming over te gaan.

namens het college van burgemeester en wethouders van Landsmeer,

L.A. (Léon) de Lange
Burgemeester

P.G. (Peter) Küppers
gemeentesecretaris

Raadsbesluit

Portefeuillehouder:	Wethouder M. Breij
Datum raadsvergadering	24 november 2022
Documentkenmerk:	18550-2022:571768 behorende bij zaak: 18550-2022

De raad van de gemeente Landsmeer

Gelezen het raadsvoorstel van het college, voorstelnummer: 097572838764235 behorende bij zaak: 18550-2022

Gehoord de behandeling in de commissievergadering.

Raadsbesluit

1. De Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Landsmeer vast te stellen.
2. De Verordening tijdelijke Commissie Welstand en Monumenten 2021 in te trekken.
3. De bevoegdheid tot het benoemen van de leden van de adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Landsmeer aan het college te delegeren.

De raad van de gemeente Landsmeer,

J.P. (Johan Paul) de Groot	L.A. (Léon) de Lange
griffier	voorzitter